Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ GRAFICZNY

ORGAN RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO W WARSZAWIE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, KRÓLEWSKA 10 m. 17 TELEFON 16-66

WYCHODZI W POŁOWIE KAŻDEGO MIESIĄCA

KONTO W POCZTOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCIOWEJ 8765 W WARSZAWIE

ROK IV | WARSZAWA, 25 MAJA 1927 | Nr 5

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW „STOWARZYSZENIA ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH W WARSZAWIE“.

W dniu 29 kwietnia 1927 roku o godzinie 6-tej pp., w drugim, prawomocnym terminie bez względu na ilość przybyłych członków, odbyło się Doroczne Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Zakładów Graficznych w Warszawie przy udziale 14-tu członków podpisanych na liście obecności.

Porządek dzienny obejmował następujące punkty:

1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego,

2) Odczytanie protokółu ostatniego Walnego Zebrania z 20.IV. 1926 r.

3) Sprawozdanie Zarządu z działalności Stowarzyszenia w 1926 roku,

4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,

5) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1927 rok,

6) Wybór Członków Zarządu i ich Zastępców,

7) Wybór Członków Komisji Rewizyjnej,

8) Wolne wnioski.

Posiedzenie zagaił Prezes Stowarzyszenia p. Kazimierz Główczewski, na którego wniosek przewodnictwo nad obradami objął p. Józef Leśniewski.

Sekretarz odczytał protokół ostatniego Walnego Zebrania z dnia 20 kwietnia 1926 r., który został przyjęty, poczem odczytano sprawozdanie z działalności Zarządu Stowarzyszenia w 1926 roku.

Stowarzyszenie Zakładów Graficznych w Warszawie — jako takie — nie prowadzi na własną rękę spraw organizacyjnych, przenosząc całą swą działalność na teren Rady Połączonych Organizacji Przemysłu Graficznego w Warszawie. W skład Rady wchodzą członkowie zarządów poszczególnych organizacji i w ten sposób Rada P.O.P.G., jako instytucja naczelna, reprezentuje całość interesów przemysłu graficznego na terenie Warszawy. Tem samem sprawozdanie z działalności Rady jest zobrazowaniem działalności Stowarzyszenia.

W 1926 roku odbyto 63 posiedzenia, w liczbie tej 21 posiedzeń walnych, na które sproszeni byli członkowie Stowarzyszenia oraz szereg właścicieli zakładów graficznych, nie należących do Stowarzyszenia, a zaproszonych w charakterze gości.

W roku sprawozdawczym wprowadzono jako inowację miesięczne posiedzenia informacyjne, dzięki którym członkowie Stowarzyszenia, przyjmując udział w obradach, mają możność informowania się o działalności Rady, zgłaszania swych wniosków i projektów, i nawiązania ściślejszego pomiędzy sobą kontaktu.

Prócz odbytych 63 posiedzeń, członkowie Rady uczestniczyli w szeregu narad i konferencji w Min. Przemysłu i Handlu, Skarbu, Sprawiedliwości, Pracy i Opieki Społecznej, w Instytucie Naukowej Organizacji Pracy, prowadzili pertraktacje ze związkami pracowników, uczestniczyli w egzaminach uczniów litograficznych i fotochemigraficznych, dokonywali ekspertyz fachowych, uczestniczyli w komisjach rozjemczych i t. p.

Z szeregu prowadzonych przez Radę P.O.P.G. w 1926 r. prac na wyszczególnienie zasługują:

Sprawy robotnicze: Pertraktacje ze związkami drukarzy, związkiem litografów i fotochemigr.

Sprawy celne. W związku z toczącemi się w Berlinie rokowaniami w sprawie zawarcia umowy handlowej z Polską i wysuniętemi przez Niemcy żądaniami zniżek celnych, Rada powołaną została do wypowiedzenia się w tej sprawie i do opracowania norm stawek celnych, dotyczących wyrobów graficznych. Narady i posiedzenia odbywały się w Departamencie Celnym Min. Przemysłu i Handlu. Sprawa ta jest już na ukończeniu.

Nowa taryfa celna. Rada P.O.R.G. została zaproszoną przez Min. Przmeysłu i Handlu do przyjęcia udziału w pracach nad utworzeniem nowej taryfy celnej. Prace te są w toku.

Sprawa konkurencji drukarń rządowych. W sprawie konkurencji, stwarzanej prywatnemu przemysłowi graficznemu przez drukarnie rządowe, Rada stale występowała na łamach swego organu „Przemysł Graficzny" z szeregiem artykułów, wykazujących wysoką szkodliwość takiej gospodarki z punktu widzenia ekonomicznego, oraz składała na ręce pp. Ministrów Przemysłu i Handlu i Spraw Wojskowych, jak również na ręce powoływanych w swoim czasie członków Komisji Oszczędnościowych, szczegółowe w tej sprawie memorjały.

Ustawa prasowa. Naskutek wystąpienia Rady do p. Ministra Sprawiedliwości, uzyskano w rządowym projekcie ustawy o karach prasowych pewne złagodzenie przewidzianej ustawą odpowiedzialności właścicieli i zarządzających zakładami graficznemi. Do akcji, podjętej w tej sprawie przez Radę, zgłosiły swój akces organizacje graficzne Łodzi, Krakowa i Lwowa.

Podatek obrotowy. W sprawie podatku obrotowego od wyrobów graficznych, od których według ustawy z 15 lipca 1925 roku podatek ten powinien być pobierany w wysokości 1%, Rada poczyniła starania w Departamencie podatków i opłat Ministerstwa Skarbu, mające na celu unormowanie tej sprawy.

Projekt ustawy o dostawach rządowych. Rada opracowała szczegółową krytykę projektu ustawy o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa.

Projekt ustawy o zastawie rejestrowym na towarze. Rada wypowiedziała swą opinję w sprawie pomienionego projektu i wskazała na potrzebę stworzenia podobnej ustawy, na zasadzie której przemysłowcy mogliby korzystać z kredytów, udzielanych im pod zastaw posiadanych maszyn i utensylji.

Związek ogólnokrajowy. Rada prowadzi stałą wymianę korespondencji z poszczególnemi organizacjami prowincjonalnemi w sprawie utworzenia ogólnokrajowej reprezentacji przemysłu graficznego.

Uczestnictwo w Radzie Kasy Chorych. Do Rady Kasy Chorych weszło w charakterze przedstawicieli przemysłu graficznego dwóch członków Rady: jeden jako członek czynny, drugi jako zastępca.

Członkowie Zarządu udzielali szczegółowych wyjaśnień co do wyżej wymienionych prac organizacyjnych i wystąpień na zewnątrz, dając w ten sposób uczestnikom Zebrania pełny obraz swej działalności w ciągu roku.

Z szerokiej dyskusji jaka się wyłoniła przy omawianiu bardziej ważkich zagadnień, na specjalne podkreślenie zasługuje sprawa trudności napotykanych przy realizacji dawno powziętego zamierzenia utworzenia ogólno-krajowego Związku. Ewolucja jakiej podlegają wszystkie dziedziny życia zbiorowego jaskrawo wykazuje celowość i potrzebę utworzenia w Polsce Centralnej Ogólno-Krajowej reprezentacji przemysłu graficznego. Instytucja taka, posiadając odpowiednią siłę, powagę i środki, byłaby w stanie przeprowadzić szereg spraw organizacji wewnętrznej, nazewnątrz zaś w stopniu należytym, bronić wciąż zagrożonych interesów przemysłu.

Przemysł Graficzny w Polsce w szeregu utrudnień, jakie na drodze swego postępu napotyka, znajduje jeszcze tęgą zaporę, hamującą naturalny jego rozwój w postaci zarządzeń władz, które, nietylko nie rozciągają należytej opieki i ochrony nad prywatnym przemysłem graficznym, lecz przeciwnie zmuszają ten przemysł do szkodliwej dla skarbu Państwa i dla samego przemysłu walki rywalizacyjnej z drukarniami rządowemi.

Z odczytanego sprawozdania finansowego i bilansu sporządzonego na dz. 1 stycznia 1927 roku wynika, iż ubiegły rok, dzięki specjalnym zarządzeniom oszczędnościowym, zamknięty został bez niedoboru. Powstały jednak z lat poprzednich deficyt w sumie 5203 zł. gr. 74 zmniejszył się w roku sprawozdawczym zaledwie o 120 zł. 14 gr. i troską nowego Zarządu będzie wynaleść specjalne źródła dla jego pokrycia.

Szczegółowe sprawozdanie finansowe złożył w imieniu Komisji Rewizyjnej p. Stanisław Jeżyński, na którego wniosek udzielono absolutorjum ustępującemu Zarządowi.

Po zatwierdzeniu preliminarza budżetowego na rok 1927, dokonano wyborów.

Przez aklamację do *Zarządu* zostali powołani: pp. Lucjan Bogusławski, Kazimierz Główczewski, Tadeusz Galewski, Zbigniew Koziański, Roman Laskauer, B. W. Rosenthal i Leszek Straszewicz.

Na zastępców: pp. Witold Bogusławski, St. Kruszewski, Ignacy Suchodolski, Józef Leśniewski i Jan Łusakowski.

Do Komisji Rewizyjnej: pp. Stanisław Arct, Tadeusz Drozdowski i Stanisław Jeżyński.

Po wyczerpaniu porządku dziennego obrady zamknięto o godzinie 9 m. 30 wieczorem.

W dniu 10 maja r. b. odbyło się pierwsze posiedzenie nowoobranego Zarządu Stowarzyszenia, na którem dokonano podziału czynności pomiędzy poszczególnych członków.

Drogą głosowania na kartkach na Prezesa Zarządu ponownie został wybrany p. Kazimierz Główczewski, na jego zastępców pp. Lucjan Bogusławski i Leszek Straszewicz. Do Komisji finansowej powołani zostali: jako Skarbnik p. Tadeusz Galewski i jego zastępca p. B. W. Rosenthal.

STULECIE ZATWIERDZENIA PIERWSZEJ USTAWY DLA ZGROMADZENIA DRUKARZY M. ST. WARSZAWY.

Urząd Starszych Zgromadzenia Towarzyszów Sztuki Drukarskiej zawiadamia, iż w roku bieżącym obchodzone będzie stulecie zatwierdzenia pierwszej Ustawy dla Zgromadzenia Drukarzy m. st. Warszawy.

W dniu święcenia tej uroczystości jednocześnie obchodzony będzie Jubileusz 50-cio letniej pracy zawodowej członków Zgromadzenia, którzy przed pół wiekiem, w dniu 30 czerwca 1877 roku zostali wypisani.

O dniu obchodu tej podwójnej uroczystości nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Lista Jubilatów: Ejchler Kazimierz, Gajewski Romuald, Kamiński Jan Józef, Konarzewski Adam, Kurzątkowski Ignacy, Laskauer Piotr, Nartowski Ludwik, Szmalc Teofil, Zduńczyk Aleksander.

PAPIER I FARBA

Drukarz powinien zwracać baczną uwagę na wzajemne oddziaływanie gatunków papieru i farb. Niektóre trudności, i zgoła złe wyniki pracy, pochodzą ztąd, że farba nie została odpowiednio dostosowana do papieru przeznaczonego do druku. Drukarz pomaga sobie wówczas po większej części bardzo prymitywnemi dodatkami nie osiągając jednak dobrego rezultatu.

Na temat powyższy, zawierający tak ważny w praktyce kompleks zagadnień, dotyczący stosunku farb drukarskich do papieru w związku z racjonalnem wykonywaniem robót, został wygłoszony odczyt przez D-ra Fischera w T-wie Drukarskiem w Berlinie. Prelegent dał pouczające wyjaśnienia o farbach, oparte na swej bogatej praktyce. Wywody te miały treść następującą:

Nawet na papierze małej wartości robota może być wykonana poprawnie przy właściwym doborze farby. Fabryki farb są w możności dostarczyć odpowiednią farbę do każdego rodzaju papieru. Do kruchego papieru gazetowego skłonnego do kosmacenia się, farba musi być ciągnąca się, gdyż inaczej grozi niebezpieczeństwo przesiąkania. Bardzo usilnie ostrzega się przed używaniem nafty jako środka rozcieńczającego. Wobec tego, że nafta trudno łączy się z farbą, wywołuje ona przesiąkanie farby i utrudnia proces wysychania, jest więc właściwie środkiem przeciwosuszającym. Należy stosować raczej znajdujące się w handlu, wypuszczane przez fabryki farb środki rozcieńczające (oleje rozrzedzające). Przez swoje pokrewieństwo z farbą łączą się one z nią równomierniej.

Przy druku ilustracji w gazetach należy kłaść nacisk na głęboki ton farby, aby otrzymywać efektowne obrazy przy umiarkowanem jej użyciu.

Przejrzyste, niekryjące farby, zawierające składniki anilinowe z powodzeniem nadają się do wykonywania pięknych druków, należy tylko mieć na względzie powolniejsze ich wysychanie.

Przy wyborze farby gatunek papieru przeznaczonego do druku gra najważniejszą rolę. Twardy papier wymaga silnego tłoku i gęstej farby. Farba używana do druku gazet wsiąka w tkanki gazetowego papieru i druk taki wychodzi z maszyny odrazu suchy. Taż sama farba użyta do druku na papierze dobrego gatunku, nieprzenikając wgłąb, dałaby się zeń łatwo zetrzeć; natomiast wysychanie farb dziełowych i ilustracyjnych jest to proces utleniania przy którym farba wiąże się ściśle z powierzchnią papieru.

Jeśli się używa farby dwutonowej, zaleconem jest otrzymywać ją z fabryki przygotowaną do druku na pewnym upatrzonym gatunku papieru, ponieważ efekt dwóch tonów zależy od papieru i właściwego przysposobienia farby do niego. Każda obca przymieszka mogłaby zepsuć wynik pracy, gdyż farba mogłaby wówczas dawać zbyt silne kontrasty lub zbyt słabe. Dobry lub zły rezultat druku ilustracji wykonanej farbą dwutonową można wogóle rozpoznać dopiero po trzech dniach wysychania, w wypadkach zaś koniecznego pośpiechu można poprzestać na 24-godzinnem wysuszeniu zapomocą ogrzewania.

Co się tyczy wyniku tonowania farb, to należy wziąć pod uwagę, że każda mieszanina nawet najświetlejszych i najczystszych farb wydaje do pewnego stopnia zmącone tony. Nawet odcień papieru ma przytem znaczenie. Zalety druku zależą również od wilgotności papieru. Wchodzi teraz w użycie amerykański sposób suszenia świeżego druku w prasie zapomocą gorącego powietrza, jednak przytem wynikają często trudności przy drukowaniu strony odwrotnej, ponieważ papier staje się za suchy, by farbę łatwo przyjmować.

Wogóle powiedzieć można, że się obecnie stawia wiele wymagań fabrykom farb drukarskich, co pobudza fabrykantów do ciągłego doskonalenia swojej produkcji.

Dążeniem przemysłu jest zadowolić możliwie wszystkie wymagania, jednak nie może ono naturalnie doprowadzić do wyników nie pozostawiających zupełnie nic do życzenia, gdyby naprzykład drukarze wymagali sporządzenia uniwersalnej farby dającej się użyć do każdego rodzaju pracy drukarskiej!

Prelegent wskazywał również na znaczenie właściwej temperatury przy wykonywaniu druków: Farba, która się poprzedniego dnia dała zużyć do druku

bez trudności, niepowinnaby w chłodniejszych rannych godzinach być zaraz zmiękczana przez rozcieńczanie — lepiej już odpowiednio ogrzać pomieszczenie.

W druku na mokro okazało się użytecznem rozpylanie gorącej parafiny na świeży druk, ponieważ osusza ono farbę i przygotowuje druk do przyjęcia następnej farby.

Niejednostajność farby pochodzącej z różnych dostaw jest skutkiem różnic we właściwościach lnianych olejów różnego zbioru, i fabrykom dotąd jeszcze nie udało się znaleść na to sposobu. Są jednak w toku próby usunięcia tych różnic przez uprzednie odpowiednie traktowanie oleju lnianego."

(Z f D B Nr. 20 — 1927 r.).

PRZYRZĄD DO PRZEWIJANIA I ZWILŻANIA PAPIERU ROLOWEGO

Ważność zwilżania i przewijania roli papieru znajduje się w ścisłym związku z wielokrotnie roztrząsaną sprawą druku ilustracji w pismach codziennych.

Ponieważ zwilżanie papieru w maszynie rotacyjnej zapomocą znanego przyrządu parowego przedstawia pewne trudności, np. wymaga ustawienia oddzielnego urządzenia do wytwarzania pary, żmudnego montażu rur i t. p.; czynią się różne próby zastąpienia zwilżania parowego na jednakowo skuteczne zwilżanie wodą.

Rozmaite jednak dostosowania tego rodzaju urządzeń do maszyn rotacyjnych, wykazały, że wskutek wielkiej szybkości przebiegania papieru, woda nie przenika go dostatecznie szybko i równomiernie przed dojściem papieru do cylindra tłoczącego.

Uczyniono natomiast w ostatnich latach dobre doświadczenia z oddzielnym specjalnym przyrządem do zwilżania papieru.

Fabryka maszyn drukarskich w Augsburgu buduje maszynę spełniającą samodzielnie pracę zwilżania i zwijania rol papieru.

Ponieważ z doświadczenia wynika, że przy druku ilustracji w gazetach zależy nietylko na tem, by papier był dostatecznie zwilżony, lecz musi on również zostać odkurzony, bez załamków, równomierny w swej ciągłości, zwinięcie więc bezpośrednio przed nadrukowaniem jest bardzo pożądane.

Papier z roli odwijającej się przechodzi w omawianym przyrządzie przedewszystkiem przez kilka walców przewodnich i przesuwa się po powierzchni dużego bębna. Przez zmianę kierunku papieru i możliwie największą powierzchnię bębna osiąga się dokładne rozciągnięcie, a przedewszystkiem gładkość. Nawijanie odbywa się już nie na gilzę papierową, lecz na gilzy żelazne, które zapewniają zwijanie bez zarzutu.

Równocześnie z przewijaniem następuje zwilżanie sposobem bardzo prostym, a jednak niezawodnym.

Bezpośrednio przed bębnem obraca się walec szczotkowy, który zanurza się w zbiorniku wody. Linja

BARBARA BOGUSŁAWSKA 5)

CECH DRUKARZY W KRAKOWIE W XVII I XVIII WIEKU

Przepisy te jednak jako urządzające tylko podstawowe stosunki w cechu drukarzy nie mogły wystarczyć i w życiu wewnętrznem cechu powstawały zagadnienia i momenty, na które nie było odpowiedzi w istniejących przepisach.

Tak więc gdy za pozwoleniem X. Rektora zeszedł się na kongregację 5 sierpnia 1694 roku cech, ustanowiono nowe przepisy; wprowadzają one bardziej szczegółowy podział członków cechu, stwarzając nową kategorję pół-towarzyszy, nakoniec w roku 1747, gdy cech schodzi się na kongregację, 15 stycznia zostaje uchwalone 11 nowych punktów. Punkty te nie wprowadzają żadnych zasadniczych zmian, większy nacisk kładą na odgrodzenie się cechu od zewnątrz, oraz rozszerzają i uzupełniają istniejące przepisy. Późniejszych statutów cechu już nie posiadamy, z tych jednak możemy już zbudować szkielet organizacji Towarzyszy Sztuki Drukarskiej.

W pozostałych w cechu papierach znajduje się „konnotatka“ mogąca nam rzucić nieco światła na dalszą historję cechu drukarzy krakowskich.

Konnotatka
Expense starających się o konfirmację
Prawa Drukarskiego

W Roku 1778 podało się punkta do W. J. X. Rektora od nich	4	
W Roku 1779 listów pisało się w tym interesie do Warszawy od nich	3	6
Od Ponktów powtóre po trzy razy przepisowanych do W. J. X. Rektora	6	
Podaronek dla Pana Gieryk w roku 1780 od listu		24
Odpisanie Memorjału do X. Kamelego i za podaronek	3	15
Za podaronek dla W. P. X. Kołątaja od podania Memorjału	8	
Powtóre Dnia 15 Maia za podaronek temuż W. J. X. Kołątajowi	6	
Suma———		

Anno Dom. 1782 Die 22 o od wypisania memorjału dla Xiędza Kołątaja.

mniej lub więcej przylegająca do szczotek reguluje rozpylanie i rozpryskiwanie wody. Ten rodzaj zwilżania ma tę dogodność, że przed drukiem na maszynie rotacyjnej papier może być równomiernie nasycony wodą. Cząsteczki kurzu leżące na powierzchni papieru strącają się przez przewijanie. Ten przyrząd oddaje cenne usługi przy przewijaniu dość dużych często resztek rol na nowe role normalne.

(Z f D B Nr. 100 r. 1926).

KRONIKA

PRZYKŁAD GODNY NAŚLADOWANIA.

Firma „Dr. Rattner" S. A. Fabryka farb dla celów graficznych, na Ogólnem zebraniu akcjonarjuszów, odbytem w dniu 27 kwietnia r. b. przeznaczyła dla 2-ch uczniów Szkoły Graficznej stypendjum w wysokości rocznego wpisu.

Piękny ten czyn podkreślamy z uznaniem i sądzimy, iż znajdzie on naśladowców nietylko w sferze przemysłowców graficznych, ale również w szeregach firm i zakładów przemysłowych pracujących dla potrzeb drukarń, litografij i fotochemigrafij.

Szkoła Graficzna, ta młoda nasza uczelnia, odgrywająca tak wybitną rolę w rozwoju polskiego przemysłu graficznego, niestety boryka się wciąż z wielkiemi trudnościami finansowemi i mimo niesłychanych starań i wysiłków T-wa Kształcenia Zawodowego Grafików aby koniec z końcem związać, aby całość złożyć i należycie utrwalić — nie jest jeszcze w stanie zwalniać od wpisów wszystkiej tej ubogiej młodzieży, która z zapałem garnie się do szkoły, której marzeniem jest posiąść piękny fach graficzny, a przed którą — bieda i niedostatek — stawia zaporę nie do przebycia!

Pamiętajmy o tej ubogiej młodzieży, nie odkładajmy zamierzonego pięknego czynu na później, pomnąc, że z drobnych nawet datków urastają wielkie sumy, a kto zaraz daje — ten dwa razy daje!

PODATEK PRZEMYSŁOWY. Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w m-cu marcu, dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, płatny jest z karą za zwłokę, licząc karę od 30 kwietnia.

Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w m-cu kwietniu, dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, płatny jest do dnia 14 maja, a w terminie ulgowym do 29 maja.

Dopłata do zaliczek na podatek przemysłowy za rok 1926 może być dokonana w dwóch równych ratach do dnia 20 maja i 15 czerwca. Do terminów tych nie ma zastosowanie 14-dniowy termin ulgowy.

Odwołania od wymiaru podatku przemysłowego za 1926 r. wnosić można do dnia 15 maja. Osoby prawne mogą wnosić odwołania tylko w przeciągu 14 dni od dnia doręczenia nakazu płatniczego.

W odwołaniach, o ile podatnik chce udzielić ustnych wyjaśnień komisji odwoławczej, należy powołać się na art. 90 ustawy o podatku przemysłowym i żądać zawiadomienia o terminie posiedzenia komisji odwoławczej, celem udzielenia samemu czy za pośrednictwem pełnomocnika ustnych wyjaśnień.

Termin płatności zaliczki na podatek przemysłowy za I kwartał 1927 r. w wysokości jednej piątej podatku. wymierzonego za 1926 r., dla przedsiębiorstw, płacących kwartalnie, przesunięty został do dnia 15 lipca (dotychczas — 15 maja).

Termin płatności tej zaliczki za II kwartał 1927 r. przesunięty został do dnia 15 sierpnia.

Terminy 15 lipca i 15 sierpnia są ostateczne i nie ma do nich zastosowanie 14-dniowy termin ulgowy.

PODATEK DOCHODOWY. Dnia 14 maja mija ulgowy termin płatności połowy podatku od dochodu, wykazanego w zeznaniach.

Płatnicy, którzy zeznań nie złożyli, obowiązani są w tymże terminie wpłacić połowę podatku dochodowego, wymierzonego im w 1926 r.

Dowody wpłaty należy przesyłać władzom skarbowym w ślad za zeznaniami.

W poszczególnych punktach tej notatki możemy odczytać historję zabiegów czynionych przez drukarzy krakowskich dla uzyskania zatwierdzenia „Prawa drukarskiego". Prawdopodobnie tak jak i inne cechy starali się drukarze krakowscy o „konfirmację" swoich przywilejów przez Stanisława Augusta, wysiłki ich jednak nie zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem gdyż prawo drukarskie nie zostało przez niego zatwierdzone.

Z notatki widzimy więc, że punkty prawa drukarskiego były dwa razy, bo w 1778 i 1779 roku J.W. X. Rektorowi w trzech egzemplarzach przedstawione.

Sprawa podania memorjału królowi ciągnęła się dość długo, gdyż memorjał, za podanie którego cech drukarzy dawał W. P. X. Kołątaiowi podarunki, został napisany ostatecznie w roku 1782, a więc w cztery lata po przedstawieniu „punktów" Rektorowi Uniwersytetu krakowskiego.

Członkowie cechu.

a) Chłopcy.

Cech drukarzy w Krakowie jako stowarzyszenie do którego należeli, od pierwszej chwili wyłącznie pracujący w drukarniach był typowym związkiem samorządowym czeladzi.

Początkowo do związku czeladzi należeli tylko towarzysze, w końcu XVII wieku zaczynają należeć i uczniowie. Pierwszy raz czytamy o tem w statucie stowarzyszenia czeladzi handlowej krakowskiej z roku 1675, następnie w roku 1696 w statucie czeladzi krawieckiej w Kościanie. Do Kongregacji Towarzyszy Kunsztu Drukarskiego powstałej w końcu XVII wieku należeli uczniowie, tak zwani chłopcy, oraz towarzysze podzieleni jeszcze na dwie kategorje: pół-towarzyszy i towarzyszy postulowanych.

Najniższą kategorję w cechu stanowili chłopcy. Warunki przyjęcia do terminu określa przywilej z roku 1675. Kandydat musiał przedstawić Starszym Zgromadzenia: metrykę i świadectwo dobrych obyczajów. Jeżeli te okazały się zadawalniającemi dostawał „zalecenie" na mocy którego zostawał przyjmowany do drukarni. Z chwilą przyjęcia chłopiec lub jego rodzice składali do cechu umowę zawartą między nim, a Panem biorącym go na naukę do drukarni, w umowie tej były wymienione obowiązki obydwóch stron. Jako przykład podaje tu jedno ze świadectw z 1689 roku.

(D. c. n.).

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI. Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za I kwartał 1927 r. płatny jest w m-cu maju.

PODATKI MIEJSKIE W WARSZAWIE. W m-cu maju przypada termin płatności następujących podatków miejskich w Warszawie: dodatek miejski do podatku od nieruchomości i placów niezabudowanych za I kwartał 1927 r., podatek od lokali za II kwartał 1927 r. i podatek od „zbytku mieszkaniowego" za II kwartał 1927 r.

KARA ZA ZWŁOKĘ. Kara za zwłokę w dalszym ciągu aż do odwołania wynosi 2% miesięcznie, przyczem miesiąc zaczęty liczy się za cały.

ULGI W PODATKU PRZEMYSŁOWYM. Ministerjum skarbu wydało okólnik Nr 195 L. DPO. 5381/III z dnia 9 maja r. b., który nakazuje stosowanie rozmaitych ulg w uiszczaniu podatku przemysłowego na najbliższe miesiące, a mianowicie, jak poniżej.

* * *

Różnicę pomiędzy kwotą wymierzonego podatku od obrotu za rok 1926, a kwotą wyznaczonych na ten rok zaliczek, można uiścić bez ustawowych kar za zwłokę i odsetek za odroczenie, w dwóch równych ratach płatnych do dnia 20 maja i 15 czerwca 1927 r. włącznie.

Terminy te są ostateczne i nie ma do nich zastosowania 14-dniowy termin ulgowy.

* * *

Nieuiszczone w całości lub częściowo zaliczki kwartalne, wyznaczone na 1926 r., podlegają natychmiastowemu przymusowemu przymusowemu ściągnięciu wraz z karami za zwłokę, licząc kary od ustawowych terminów płatności, oraz z ewentualnemi kosztami egzekucyjnemi. Nie dotyczy to zarządzenia kwot zaliczek, co do których zostały już poprzednio przyznane ulgi w postaci rozłożenia na raty względnie odroczenia terminów płatności.

* * *

Termin płatności zaliczek na podatek przemysłowy od obrotu za I i II kwartał 1927 r., został przesunięty, a mianowicie zaliczka za I kwartał winna być uiszczona do 15 lipca 1927 r. włącznie, za II-gi kwartał do 15-go sierpnia r. b. włącznie.

Terminy te są ostateczne i nie ma do nich zastosowania 14-dniowy termin ulgowy.

* * *

Niezależnie od powyższego ministerjum poleca naczelnikom urzędów skarbowych przeprowadzić przedwstępne zbadanie odwołań przeciw wymiarom na rok 1926 i w miarę wyników przeprowadzonych dochodzeń ograniczyć egzekucję do kwot przypadających od sumy obrotów prowizorycznie skorygowanych, względnie w wypadkach ujawnienia zastosowania niewłaściwych stawek podatkowych, do kwot prawidłowo obliczonych.

W związku z tem ministerjum poleca ograniczyć do odpowiedniej kwoty wysokość zaliczeń kwartalnych na rok podatkowy 1927.

POWOŁANIA: PROBOSZCZA, LEŚNICZEGO I SKŁADACZA SĄ NAJZDROWSZEMI. Nowa statystyka angielska stara się ustalić jakie powołanie jest najzdrowsze i zapewniające długowieczność.

Na pierwszem miejscu tej listy znajdują się proboszczowie. Dalej następują urzędnicy leśni, a na trzeciem miejscu szczególnym zbiegiem okoliczności stoją składacze. (Literatura zdaje się w tym względzie posiadać zalety przedłużające życie). Następnie idą ogrodnicy i robotnicy wyrabiający świece woskowe. Prawnicy również należą jak się zdaje do kategorji ludzi długowiecznych. Wielki lord Manfield umarł mając lat 88, a wiek jego następców w ministerjum sprawiedliwości wahał się między 83-cim a 90-ym rokiem życia. Najmłodszy z szeregu znanych angielskich sędziów i adwokatów zmarł już w wieku lat 70-ciu. Bezwątpienia wymiar sprawiedliwości jeżeli nie dla osób nim dotkniętych, to w każdym razie dla jego twórców jest zajęciem zdrowem.

KONSERWACJA SKÓRZANYCH OPRAW KSIĄŻEK. Suchość powietrza, będąca skutkiem nowoczesnych sposobów ogrzewania, szkodzi książkom. Wysychają nietylko oprawy, ale i papier przez utlenianie się zawartych w nim chemikalji staje się łamliwym. Oprawy skórzane były dotychczas zabezpieczane zapomocą oleju z kopyt wołowych lub lanoliny. Na specjalne polecenie prezesa amerykańskiego stowarzyszenia introligatorów skórzane oprawy szczególnie wartościowych i rzadkich książek w bibliotece narodowej w Nowym Jorku są konserwowane zapomocą oleju rycynowego przez wcieranie w skórę miękkiem suknem po kilka kropel. Przez to skóra zyskuje na trwałości, pozatem czynność ta przywraca jej blask i barwę.

CENY ARTYKUŁÓW UŻYWANYCH W PRZEMYŚLE GRAFICZNYM W WOLNYM HANDLU HURTOWYM

NAZWA ARTYKUŁU	25.V 1927 za 1 klg. Zł	gr.
PAPIERY:		
Kancelaryjny bezdrzewny	1	96
„ drzewny	1	12
Drukowy matowy	—	87
„ satynowany	—	98
„ ilustracyjny	1	30
Albumowy	1	25
Pocztówkowy kancelaryjny	2	39
„ drzewny	1	50
Bristol	2	63
Kredowy	3	68
Skoroszytowy	1	87
Pakowy angielski	1	35
Listowy	3	05
Pelour	3	80
Gazetowy rotacyjny	—	75
Słomkowy	1	26
FARBY CZARNE:		
Rotacyjna	2	20
Gazetowa	2	70
„ w puszkach	3	10
Dziełowa I	4	50
„ extra	5	00
Akcydensowa I	6	25
„ II	5	50
Ilustracyjna 000	13	50
„ 00	11	00
„ 0	7	50
Piórowa I	14	00
„ II	9	80
„ do ręcznych pras.	16	50
Umdrukowa	17	50
FARBY BIAŁE:		
Biel przezroczysta	8	25
„ kryjąca	7	20
„ kremserska	9	00
FARBY NIEBIESKIE:		
Milori	16	00
Cesarska	12	50
Paryska	15	00
Niebieska afiszowa	9	85
„ z połyskiem	18	50
Seledynowa laka	33	00
Niebieska trójbarwna	25	00
FARBY BRONZOWE:		
Sepia	8	00
Ugier	7	00
Terra di Sienna	7	00
FARBY ŻÓŁTE:		
Chrom I (jasny śr.)	11	00
Chrom II	8	75
Żółta afiszowa	8	25
„ trójbarwna	18	00
FARBY CZERWONE:		
Cynober sztuczny	15	80
Viktorja laka	14	50
Czerwona afiszowa	9	85
Uniwersal	19	70
Turecka	21	00
Helios	23	25
Karmin	33	50
Monopol	18	50
Kosmos	23	50
Geranium-carmin	39	00
Krapp	32	00
Czerwona trójbarwna	31	00
FARBY FIOLETOWE:		
Fioletowa afiszowa	17	50
Kopiowa fioletowa	33	00
Fioletowa średnia	32	00
„ czerwonawa	34	50
„ niebieskawa	29	00
FARBY ZIELONE:		
Zielona jedwabna	12	50
„ afiszowa	9	50
„ viridin	29	00
METALE:		
Ołów miękki hutniczy 2 razy przetapiany	1	50

NAZWA ARTYKUŁU	25.V 1927 za 1 kg Zł.	gr.
Cyna Banka	16	65
Antymon Regulus	4	20
Metal do maszyn do składania angielski	2	40
SMARY:		
Nafta	—	44
Oliwa do motoru	—	60
Benzyna	—	75
POKOST:		
Pokost słaby	6	50
„ średni	7	00
„ mocny	7	50
„ z połyskiem	11	25
MASA WALCOWA:		
Masa walcowa krajowa słaba	9	00
„ „ „ mocna	8	00
„ „ z domieszką	10	25
FILCE do maszyn rotacyjnych szer. 175 cm. grub. 3 mm. mtr.	64	00
CERATA do maszyn litograf. cienka szer. 132 cm. metr	75	00
gruba „ 120 „ „	60	00
TAŚMA do maszyn płask. 4 mm.	—	19
„ „ „ rotac. 22 „	1	25
SZMATY do czyszczenia maszyn klg.	1	00
NUMERATORY nowe ręczne aut. 4 zmian 6 cyfr sztuka	175	00
5 „ „	165	00
MATRYCE do stereotypji suche o form. 48×65 cm. szt.	1	50
„ „ 52×70 „ „	1	50
LINJE mosiężne cienkie, kropkowane i półtłuste klg.	22	00

CZCIONKI:

	do 25 za kg. zł.	76-150 kg. za kg. zł
Perl 5	16.50	—.—
Nonparel 6—7	13.20	10.90
Petit 8—9	11.60	9.10
Garmont 10—11	9.90	8.25
Cycero 12	9 50	7.85
	od 151 do 250	**Powyżej 250**
Perl 5	—.—	—.—
Nonparel 6—7	10.35	9.50
Petit 8—9	8 65	7.85
Garmond 10—11	7.85	7.25
Cycero 12	7.60	7 00

PISMA TYTUŁOWE:

w kompletach od 6 punkt. do 72 p. Zł.

6 punktów	za	kilogram	16.50	„
8	„	„	14.25	„
10	„	„	12.50	„
12	„	„	12.—	„
16	„	„	11.65	„
20	„	„	11.25	„
24	„	„	10.90	„
28	„		10.50	„
36	„	„	9.75	„
48	„	„	9.40	„
60	„	„	9.40	„
72	„	„	9.40	„

KLISZE: cynkowe kreskowe 12 gr. za cm. kwadratowy
„ „ siatkowe 15 „ „
„ „ otrawiane 22 „ „
minimum 50 cm. kwadrat.
Klisze 2-u tonowe — 80 gr. „ „
minimum kliszy 100 cm kwadratowych.
Komplet 3-ch klisz do druku trójbarwnego 1 zł. 50 gr. za cm. kwadr.—także otrawione 2 zł 25 gr. Klisze na miedzi i mosiądzu 50% drożej.

SEKRETARJAT „RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO" mieści się w Warszawie ulica Królewska 10, m. 17, telefon 16-66 (lokal Towarzystwa zakupów dla przemysłu graficznego"). Godziny urzędowe codziennie od 10 do 12 rano.

PRENUMERATA KWARTALNIE: Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ ZŁ. 3 — OGŁOSZENIA ZA TEKSTEM 1/1 STRONA ZŁ. 150 — 1/2 STR. ZŁ. 80 — 1/4 STR. ZŁ. 45 — 1/8 STR. ZŁ. 25. POSZUKIWANIE I OFIAROWANIE PRACY 50% TANIEJ

Redaktor i Wydawca: HENRYK BORKOWSKI. Druk L. Bogusławskiego, w Warszawie.